

У парламенті про науку

2 липня 2014 р. у Верховній Раді України відбулись парламентські слухання на тему «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», у яких взяли участь і представники Профспілки працівників НАН України.

Головував на зібранні заступник голови Верховної Ради України Р.Кошулинський. З доповідями виступили: голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Л.Гриневич, міністр освіти і науки С.Квіт, віце-президент НАН України А.Загородній, голова Ради Фонду фундаментальних досліджень В.Кухар.

Протягом трьох з половиною годин учасники слухань, які представляли різні сектори вітчизняної науки і науково-технічної сфери, зацікавлено обговорювали нагальні проблеми галузі, висловлювали своє бачення шляхів підвищення ефективності наукових досліджень, підняття престижу наукової праці. Окрема увага у виступах була присвячена проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». ЦК профспілки вже тривалий час опрацьовував цей законопроект, надаючи профільному Комітету Верховної Ради свої зауваження і пропозиції, особливо в частині соціальних аспектів наукової діяльності.

Як наголосила Лілія Гриневич ще є час для доопрацювання законопроекту і очолюваний нею профільний комітет готовий до спільної роботи.

По завершенні роботи зібрання були ухвалені рекомендації парламентських слухань.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Парламентських слухань на тему: "Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави"

Учасники парламентських слухань на тему "Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави", що відбулися 2 липня 2014 року відзначають.

1. У сучасних умовах наука та науково-технічна сфера відіграють визначальну роль у ефективному розвитку економік передових країн світу та якісному покращенню життя громадян. Стрімко зростає наукоємність ВВП, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері, нарощуються кошти на її фінансове та ресурсне забезпечення. Світовий ринок наукоємної продукції росте в 2-2.5 рази швидше у порівнянні з темпами зростання світової економіки.

2. В Україні за роки незалежності наука втратила функції впливу на соціально-економічний розвиток держави, відбулося до критичного рівня зниження не лише кількісних, а й якісних показників роботи вітчизняних учених, що стало загрозою національній безпеці України.

Сьогодні у загальній кількості зайнятого населення України частка вчених становить 0,49%., що у 3,5 рази менше ніж 20 років тому. У 2011 році цей показник у Фінляндії становив 3,27% , у Данії - 3,16%, Ісландії - 2,96%, Туреччині - 0,68% .

Питома вага загального обсягу витрат на науково-технічну сферу в Україні у 2013 році становила 0,77% ВВП, у т. ч. за рахунок коштів державного бюджету – 0,33% ВВП. В той же час у 2012 році середній рівень обсягу витрат на наукові дослідження та розробки країн ЄС-27 у ВВП становив 2,06%. Більшою частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії – 3,55%, Швеції – 3,41%, Данії – 2,99%, Німеччині – 2,92%, Австрії – 2,84%, Словенії – 2,80%, Франції – 2,26%, Бельгії – 2,24%, Естонії – 2,18% та Нідерландах – 2,16%.

Стійка тенденція до зменшення частки ВВП на витрати вітчизняної науки особливо загострилася упродовж 2010 і 2013 років, і як наслідок, у 2014 році на науку заплановано видатки на рівні 0,27% ВВП. Це найнижчий показник за всі часи існування України.

3. Проблема має системний характер і обумовлена загальними принципами організації соціально-економічної діяльності України. В державі не визначені стратегічні цілі і завдання її розвитку, не запроваджено довгострокове та середньострокове прогнозування і планування соціально-економічного розвитку, як то передбачено у розвинених країнах світу та державах ЄС.

Реформи вітчизняної економіки та програми, що пропонувалися Президентами України та Урядами України упродовж останніх років, лише формально декларували інноваційну спрямованість держави і жодним чином

не вплинули на зростання попиту виробництва та потреби економіки на наукові розробки.

Втратили своє значення затверджені Верховною Радою України пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Припинилося проведення конкурсів на виконання відповідних державних науково-технічних програм та розроблення нових державних науково-технічних програм. Втрачено систему конкурсного фінансування, як основний механізм фінансування науки та інновацій.

4. Чинне законодавство у науково-технічній сфері, що напрацьовувалося у перше десятиріччя незалежної України, у цілому створювало сприятливі можливості для розвитку вітчизняної науки та економіки держави. Але шляхом внесення змін та призупинення діючих норм законів втратило стимулюючі чинники розвитку науки, особливо в частині реалізації прикладних розробок, їх впровадження та створення ринку інтелектуальної власності.

Зупинено реалізацію законів України «Про загальнодержавну комплексну програму високих наукоємних технологій», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», стримується реалізація Законів «Про наукові парки» та «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій». Зупинено реалізацію Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури», не підготовлений план заходів з реалізації Концепції розвитку національної інноваційної системи.

Як наслідок, відсутні фінансові, податкові, кредитні стимули розвитку інноваційної діяльності, трансферу технологій, у тому числі з використання об'єктів права інтелектуальної власності. Не розвивається система підтримки венчурної діяльності реалізації результатів досліджень, відсутні стимули щодо залучення коштів приватних підприємств у проведення досліджень і розробок.

5. Деякі рішення Уряду щодо науки, які приймалися, не відповідають нормам законів та обмежують їх дію, перебирають на себе не властиві для виконавчої влади функції. Не виконується положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо бюджетного фінансування науки на рівні 1,7 %ВВП та принципи базового і конкурсного фінансування науки, заходи з сприятливих економічних умов діяльності наукових установ. Запроваджені норми щодо підвищення ставок зборів за набуття та підтримання прав на винаходи призвели до згорання процесів створення об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах. Як результат, зменшилася частка організацій, що займаються винахідницькою та інноваційною діяльністю, яка у 2013 р становила лише 16.8%. Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» Міністерство освіти і науки України перебало на себе судові функції щодо позбавлення вчених займатися науково-експертною діяльністю.

Обмеження у використанні та затримки у перерахуванні коштів органами Державного казначейства України, що отримані науковими установами та вищими навчальними закладами за рахунок грантів, договорів з іноземними партнерами, та договорів щодо впровадження розробок з підприємствами, призводить до зриву участі наукових установ та вищих навчальних закладів у міжнародних програмах наукових досліджень, зокрема, наукової програми Європейського Союзу «Горизонт 2020», та до неможливості здійснювати впровадження науковими установами результатів досліджень на підприємствах України. Втрачається можливість вільно використовувати власні надходження для забезпечення статутної діяльності наукових установ та виконання договорів з іноземними партнерами та вітчизняними підприємствами, що має наслідком значне зменшення інтересу цих партнерів і підприємств до українських наукових установ, які фактично не мають змоги розпоряджатися наданими їм у рамках виконання договорів коштами. Така зарегульованість негативно впливає на співпрацю навіть між українськими науковими установами фактично унеможливаючи якісні комплексні дослідження і раціональне використання як людського ресурсу так і наукового обладнання

6. Значних втрат зазнала галузева наука, діяльність якої спрямована на інноваційний розвиток та використання власних розробок у виробничій сфері. З ліквідацією Міністерства промислової політики України координація наукової діяльності наукових установ цієї сфери практично втрачена. Значну кількість наукових установ переведено у відомства та міністерства не за їх профілем наукової діяльності. Проводиться робота по реформуванню напрямів діяльності таких установ, втрачаються наукові школи, залишаються без роботи висококваліфіковані науковці, а то ліквідуються і самі наукові установи. Більшість таких установ, несуть непосильний тягар сплати за власні кошти пенсій науковим працівникам, які працювали у цих установах і вийшли на наукову пенсію. Кількість наукових установ цієї сфери скоротилась за останні роки майже у два рази.

Починаючи з 2013 року в науково-дослідних інститутах Національної академії наук, національних галузевих академій наук, наукових підрозділах університетів відбувається вимушене переведення працівників на скорочений робочий день, не виплачуються надбавки за вчене звання та науковий ступінь, виконання обов'язків відсутнього працівника та ін. Базового бюджетного фінансування наукових установ не вистачає навіть на покриття видатків з оплати праці, нарахувань на заробітну плату та комунальні платежі.

7. Такий стан вітчизняної науково-технічної сфери значною мірою зумовлений відсутністю ефективної системи державного управління наукою, яка відповідально відстоювала б дотримання вимог законодавства та сучасні потреби розвитку вітчизняної науки, забезпечувала її взаємодію з виробництвом, здійснювала необхідну координацію наукових досліджень і розробок. Як наслідок Міністерством фінансів України проводиться надмірне адміністрування науково-технічної сфери, на свій розсуд у

Державному бюджеті України змінюються розпорядники коштів, назви або об'єднуються бюджетні програми, що призводить до плутанини та негативно впливає на цільове використання коштів. Фінансова діяльність наукових установ та вищих навчальних закладів непомірно зарегламентована Казначейством України. Порушуються принципи самоврядності академій наук, самостійності у вирішенні фінансових питань наукових установ та університетів. За тиском контролюючих органів на комерційну основу переводиться підготовка кандидатів і докторів наук.

Застарілість технологічної бази науки та брак коштів для приведення її у відповідність до сучасних вимог суттєво обмежують проведення в Україні досліджень на світовому рівні.

8. Міжнародна діяльність наукових установ та організацій на сьогодні регламентується 34 міжнародними угодами у сфері науки і науково-технічної діяльності, що ратифіковані Верховної Радою України. Однак виконання міжнародних обов'язків українською стороною не здійснюється у повному обсязі. Скорочуються обсяги виплат за міжнародними зобов'язаннями.

З метою адаптації вітчизняного законодавства до європейських стандартів на шляху створення національної інноваційної системи України у 2010-2011 та 2013 роках на прохання Уряду України в Україні працювало два проекти: Європейського Співтовариства та Організації Об'єднаних Націй, спрямованих на розвиток науково-технічної діяльності в Україні шляхом використання найкращої європейської практики з участю більш 40 європейських та українських експертів.

Вартість лише проекту Європейського Співтовариства становила 2,7 млн. євро. Проте результати проектів залишилися на полиці і Урядом до цього часу не реалізовані.

9. Вітчизняна науки ще зберігала свій потенціал для вирішення складних і необхідних суспільству завдань у сфері математики, механіки, інформатики, фізики, хімії, фізіології та медицини. Вона має унікальні технології з електрозварювання, радіоелектроніки, біотехнологій, розробки нових матеріалів, інформаційних технологій, засобів зв'язку та телекомунікацій.

Україна входить до вісімки країн світу, спроможних забезпечити повний цикл проектування і виробництва космічної техніки, до п'ятірки країн світу, спроможних забезпечити повний цикл виробництва броньованих машин та до десятки найбільших суднобудівних країн світу.

Вже в середині 2012 року Україна увійшла до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів, доступ до всесвітньої павутини мають до 15 млн. українців. Такий рівень інформатизації дозволив створити Українську національну GRID-інфраструктуру, яка інтегрована із європейською і активно працює над вирішенням надскладних задач сучасної фізики, хімії та біології. Українські вчені брали участь у створенні найбільшого в світі прискорювача елементарних часток - Великого Адронного Коллайдера і наразі беруть активну участь у наукових

дослідженнях на ньому, проте, офіційно участь України в CERN досі не оформлено.

10. У сучасних умовах глобалізації економічного життя розвинуті країни, в яких наука виконує роль головного економіко-відтворювального фактора, забезпечують свій розвиток за рахунок розвитку науки, вдосконалення існуючих технологій, техніки та використання принципово нових наукових досягнень.

Однією з найважливіших стратегічних цілей, які у сучасних умовах має ставити перед собою українське суспільство, є пошук можливостей та вжиття дієвих заходів, спрямованих на активізацію розвитку науково-технічного потенціалу щодо прискорення технологічного розвитку економіки нашої держави, а також підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності.

Безсумнівно, на перший план, виходять національні інтереси, які вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження існуючого науково-технологічного потенціалу країни та підвищення ефективності його використання для подолання кризових явищ, що мають місце у економічному та соціальному розвитку. Без чіткої законодавчої та нормативно-правової бази, ефективної інституційної системи її використання швидко втрачаються можливості розвивати належним чином наукові дослідження, оперативно впроваджувати їх результати у практику, реагувати на світові науково-технологічні досягнення та ефективно використовувати їх у національних інтересах.

Реалізуючи прийняті Верховною Радою України засади зовнішньої і внутрішньої політики, прокладаючи курс до Європи, та формуючи відповідні плани входження України до Європейського співтовариства та ураховуючи низку невирішених проблем щодо розвитку науки та науково-технічної сфери держави, а також стан виконання законів України та Постанов Верховної Ради України щодо наукової та науково-технічної політики України, учасники парламентських слухань рекомендують:

1. Просити Президента України:

1.1 Провести засідання Ради національної безпеки і оборони України з питання: «Розвиток науки та науково-технічної сфери в контексті забезпечення національної безпеки України»;

1.2. Підвищити роль та відповідальність Національної академії наук України, Інституту стратегічних досліджень у підготовці стратегії національної безпеки України, науково-технічній експертизі, підготовці прогнозів і наслідків реалізації найбільш важливих рішень держави.

2. Верховній Раді України опрацювати питання щодо:

2.1. Опрацювати питання щодо внесення змін до Регламенту Верховної Ради України в частині посилення контрольних функцій Парламенту України щодо реалізації чинних законів, поновлення проведення Днів Уряду, підвищення відповідальності за дотримання

науково-експертних висновків до проектів законів, що приймаються Верховною Радою України;

2.2. Підвищення ролі Інституту законодавства Верховної Ради України у науковому обґрунтуванні та підготовці правового забезпечення соціально-економічного розвитку держави, інноваційному становленню економіки та розвитку інформаційного суспільства.

2.3. Створити при Верховній Раді України Комісію з питань майбутнього.

3. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти:

3.1. Внести до Верховної Ради України за поданням народних депутатів України – членів Комітету нову редакцію Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», в якому передбачити:

поетапне збільшення фінансування наукових досліджень та розробок до показників Європейського Союзу;

вдосконалення системи управління науковою та науково-технічною сферою на основі принципів державно-приватного партнерства;

інструменти залучення коштів реального сектору економіки для фінансування наукових досліджень та розробок;

механізм дольового фінансування наукових досліджень та розробок за рахунок коштів державного бюджету та суб'єктів господарювання;

розвиток грантової системи, у тому числі для молодих вчених, створення додаткових спеціалізованих фондів, що надають гранти для фінансування наукових досліджень, у тому числі на основі спільного фінансування за рахунок бюджетних коштів та коштів суб'єктів господарювання;

створення системи державних ключових лабораторій з міжнародними експертними радами;

податкові, кредитні, фінансові стимули використання результатів наукових досліджень, у тому числі проведення конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт;

законодавче закріплення основних засад посилення ролі науки у забезпеченні сталого, інноваційного розвитку України;

визначення конкретних механізмів забезпечення належної наукової обґрунтованості формування та реалізації державної політики в усіх сферах суспільного життя;

удосконалення системи визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, планування та державного фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Україні, насамперед виконання фундаментальних досліджень, а також прикладних досліджень за рахунок бюджетних коштів, використання їх результатів для суспільних потреб, розвитку сучасного виробництва, забезпечення набуття, охорони і захисту прав на інтелектуальну власність;

удосконалення системи державного регулювання наукової та науково-технічної діяльності, розподілу повноважень між відповідними державними органами, посилення ролі самоврядності наукових установ у вирішенні питань розвитку їх наукової та науково-технічної діяльності;

створення умов для розширення співробітництва між науковими установами, вищими навчальними закладами та суб'єктами підприємництва в інтересах розвитку наукової та науково-технічної діяльності, концентрації фінансових та інших ресурсів на пріоритетних напрямках науково-технічного та інноваційного розвитку;

удосконалення системи присудження наукових ступенів, зменшити формальні вимоги до здобувачів та дисертацій, що відповідатиме міжнародному, в т.ч. європейському досвіду ;

надання НАН України офіційного статусу головної науково-експертної організації України;

спрощеного механізму утворення науковими установами, державними вищими навчальними закладами господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності;

підвищення статусу громадських наукових організації, рад молодих учених у формуванні нових напрямів перспективних наукових досліджень та забезпечення їх необхідними фінансовими та матеріально-технічними ресурсами;

визначення НАН України, національних галузевих академії наук, Державного фонду фундаментальних досліджень головним розпорядником бюджетних коштів;

забезпечення базовим фінансуванням провідні наукові школи університетів, насамперед дослідницькі університети;

запровадження з урахуванням досвіду країн – світових лідерів довгострокового планування діяльності у науково-технічній сфері шляхом ухвалення Верховною Радою України Стратегії наукового, науково-технічного та інноваційного розвитку та затвердження Кабінетом Міністрів України планів розвитку наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності на середньострокову перспективу;

3.2. Ініціювати розробку Урядом України комплексної програми: «Україна – інтелектуальний центр ХХІ століття», з метою визначення стратегічних цілей (на 10-20 років) та їх правового забезпечення щодо перетворення України у інтелектуальний центр науково-технічної творчості;

3.3. Ініціювати внесення доповнень до Конституції України пункту «Всі діти в Україні від народження обдаровані. Завдання і обов'язок держави – вчасно виявляти певний вид обдарованості у кожної людини і створити умови для його розвитку»;

4. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

4.1. Підготувати та подати протягом цього року на розгляд Верховної Ради України проекти змін до законів України:

4.1.1. «Про здійснення державних закупівель» щодо;
доповнити частину 3 статті 2 Закону абзацами такого змісту:
товари, роботи і послуги, необхідні для випуску наукової видавничої продукції установ;

товари, роботи і послуги, закупівля яких здійснюється Національною академією наук, національними галузевими академіями наук України та вищими навчальними закладами для виконання державного замовлення;

книги, періодичні видання та інші документи на паперових та електронних носіях інформації для поповнення бібліотечних фондів, а також доступ до електронних баз наукової інформації.

4.1.2 «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» щодо вдосконалення системи розробки та наукового обґрунтування пріоритетних напрямів; обґрунтування включення до пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень та прикладних наукових досліджень щодо створення перспективних зразків високотехнологічної техніки (зокрема, ракетно-космічної);

4.1.3. «Про державно-приватне партнерство» щодо викладення переліку мотиваційних засад для інвесторів при виконанні наукових та науково-технічних договорів, інноваційних проектів на принципах державно-приватного партнерства та спрощення процедури укладання такого договору;

4.1.4. «Про наукові парки» щодо визначення організаційно-правової форми господарювання наукового парку та надання дозволу вищому навчальному закладу (науковій установі), як засновнику наукового парку, одержувати частину прибутку від діяльності наукового парку в порядку, встановленому статутом наукового парку у вигляді надходжень, визначених п. 157.3 ст.157 ПКУ - коштів або майна, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань; пасивних доходів);

4.1.5. «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» щодо спрощення процедури створення технологічних парків та запровадження сприятливих економічних умов їх діяльності;

4.1.6. «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій», як загальнодержавну цільову науково-технічну програму реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, що затверджені Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»

4.1.7. «Про інноваційну діяльність» щодо:

формування національної інноваційної системи, розвитку інноваційної інфраструктури, розвитку державно-приватного партнерства», венчурного фінансування, створення ринку інтелектуальної власності;

надання права науковим установам і вищим навчальним закладам виступати засновником (співзасновником) інших юридичних осіб, у тому числі стартапів, малих комерційних підприємств, дослідних виробництв, які проводять свою діяльність відповідно до напрямів інноваційної діяльності

засновників та (або) забезпечують виконання їх статутних завдань через внесення матеріальних прав на об'єкти інтелектуальної власності до статутних фондів та отримання засновниками коштів від створених ними юридичних осіб за трансфер розроблених технологій;

4.2. Розробити та подати на розгляд Верховної Ради України проекти змін до кодексів України, а саме до:

4.2.1. **Бюджетного кодексу України** щодо спеціального фонду, надавши можливість вищим навчальним закладам і науковим установам розміщувати та обслуговувати власні кошти (кошти спецфонду) в державних банківських установах;

4.2.2. **Податкового кодексу України**, зокрема:

– доповнити статтю 153 Податкового кодексу України такими підпунктами:

«153.16. Підприємства, що здійснюють фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що проводяться науковими установами та вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації, а також, що проводяться безпосередньо самими підприємствами, мають право включати зазначені витрати у склад витрат звітного (податкового) періоду, в якому завершені такі роботи (окремі етапи робіт) у розмірі фактичних витрат з застосуванням коефіцієнту 1,5.

Застосування коефіцієнту 1,5 здійснюється під час державної реєстрації вказаних робіт у встановленому законодавством порядку;

153.17. Податок на прибуток малих та середніх підприємств від реалізації нової продукції відповідно до пріоритетних напрямів науково-технічної та інноваційної діяльності встановлюється у розмірі 50 відсотків від ставки податку на прибуток підприємств на строк двох років після року освоєння її виробництва.

Податок на прибуток новостворених малих та середніх підприємств від реалізації нової продукції відповідно до пріоритетних напрямів науково-технічної та інноваційної діяльності встановлюється у розмірі нульової ставки податку протягом двох років наступних за роком створення підприємства та у розмірі 50 відсотків протягом наступних трьох років.

Визнання продукції новою здійснюється уповноваженим органом у сфері наукової та науково-технічної діяльності у встановленому порядку;

153.18. Податок на прибуток підприємств (конструкторсько-технологічні організації, дослідні заводи і виробництва), що входять до науково-технічного комплексу, створеного на базі науково-дослідного інституту, від реалізації дослідних партій продукції та проведення дослідно-конструкторських та конструкторсько-технологічних робіт встановлюється у розмірі 50 відсотків від ставки податку для підприємств.

Прибуток, одержаний підприємствами та організаціями зазначеними у частині другій цього пункту від реалізації дослідних партій нової продукції

не підлягає оподаткуванню протягом 2 років після освоєння їх виробництва.»;

Доповнити статтю 197 Податкового кодексу України новим підпунктом такого змісту:

«197.16.3. Звільняються від оподаткування операції із ввезення на митну територію України наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів для них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому й цифровому форматі для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності наукових установ та вищих навчальних закладів та якщо ідентичні товари з аналогічними якісними показниками не виробляються в Україні.»

«197.16.4. Оплата обов'язкових податків і страхових зборів здійснюється науковими установами та вищими навчальними закладами за фактом надходження коштів замовника за виконані науково-технічні роботи, а не після підписання актів приймання-здавання науково-технічної продукції.

«197.16.5. Наукові установи та вищі навчальні заклади мають право розпоряджатися коштами, які вони заробляють за виконання науково-технічних та інших господарських робіт, безпосередньо через банківські рахунки та без лімітування їх розподілу по статтях»;

4.2.3. **Митного кодексу України**, в частині спрощення митних процедур щодо наукових зразків, матеріалів і приладів, які використовуються для проведення спільних досліджень з іноземними партнерами;

4.3. Оптимізувати структуру державного управління науковою та науково-технічною сферою, підвищити її міжвідомчий статус, та спрямованість на забезпечення розвитку інноваційної моделі економіки. Передбачити в його структурі окремий структурний підрозділ, до сфери відповідальності якого належатиме інтеграція національної науки до міжнародних наукових та науково-технологічних мереж, наукометричних баз даних, міжнародних програм і проектів науково-технічного розвитку;

4.4. Вжити заходів щодо:

4.4.1. Організації розробки Стратегії розвитку України на інноваційній основі на тривалу перспективу, залучивши до цього Національну академію наук, вчених та фахівців;

4.4.2. Створення при Кабінеті Міністрів України Національної ради України з питань науки і технологій, як консультативно-дорадчого органу з питань формування та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Розробити та затвердити положення про Національну раду України з питань науки і технологій;

4.4.3. Завершення процедури створення та забезпечення роботи Ради з питань космічної діяльності при Кабінеті Міністрів України;

4.4.4. Виведення з підпорядкування Міністерства освіти і науки України Державного фонду фундаментальних досліджень, надати йому

статус самостійної юридичної особи та згідно закону щорічно у Державному бюджеті України кошти для Фонду визначати окремим рядком;

4.4.5. Забезпечення фінансування Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України згідно в обсягах, передбачених відповідним Законом України;

4.5. Доручити Міністерству фінансів України:

4.5.1. При визначенні обсягів видатків, що спрямовуються на наукову сферу під час формування проекту Закону України про Державний бюджет України на відповідний бюджетний рік:

надавати перевагу програмно-цільовому фінансуванню науки та поступовому доведення протягом трьох років його частки до 30% загального обсягу фінансування науки за рахунок збільшення останнього, без одночасного скорочення базового фінансування;

передбачити базове бюджетне фінансування науки для вищих навчальних закладів IV рівня акредитації;

передбачити виділення капітальних та поточних видатків, спрямованих на закупівлю імпортного наукового обладнання, наукової літератури в паперовому й цифровому форматі та розвиток матеріально-технічної бази наукової діяльності, стовідсоткове фінансування оплати праці працівників наукових установ, організацій, підприємств та навчальних закладів згідно з законодавством;

4.5.2. Відновити практику проведення конкурсів на формування державних науково-технічних програм з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, протягом першої половини 2015 року організувати такі конкурси і розпочати реалізацію програм;

4.5.3. Відновити починаючи з 2015 року державну науково-технічну програми «Наука в університетах», а також розробити й ухвалити нові державні науково-технічні програми для підтримки досліджень у галузях нанотехнологій, матеріалознавства, біотехнологій;

4.6. Доручити Міністерству освіти і науки України:

4.6.1. Провести аналіз міжнародних угод у сфері науки і науково-технічної діяльності щодо їх чинності, підготувати пропозиції щодо тих угод, строк чинності яких закінчується;

4.6.2. Підготувати протягом місяця для внесення до Верховної Ради України проекту Закону про відновлення Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво;

4.6.3. Забезпечити вищим навчальним закладам і науковим установам доступ до електронних ресурсів комерційних наукометричних баз Scopus, Web of Science і наукової періодики провідних світових видавництв Elsevier, Springer та інших;

4.6.4. Посилити інтеграцію наукових установ та університетів України в міжнародне наукове співтовариство, забезпечити ширшу участь у міжнародних проектах з метою отримання конкурентоспроможних наукових

результатів світового рівня, розширити перелік міждержавних програм спільних досліджень, забезпечити підтримку участі університетів у європейських грантових програмах, у тому числі шляхом оплати відповідного фінансового внеску за рахунок бюджетних коштів;

4.6.5. Враховуючи зростаючі обсяги міжнародного наукового співробітництва збільшення кількості стажувань аспірантів і докторантів за кордоном нормативно закріпити можливість подвійного керівництва кандидатськими і докторськими дисертаціями та консультування здобувачів, коли одним з керівників (консультантів) виступатиме представник закордонного вищого навчального закладу або наукової установи;

4.6.6. Спільно з Національною академією наук України та Національною академією правових наук України підготувати законодавчі пропозиції щодо підвищення статусу науково-технічної експертизи та відповідальності за її об'єктивне і комплексне проведення, а також щодо встановлення адміністративної і кримінальної відповідальності посадових осіб у разі заподіяння економічної, фінансової та матеріальної шкоди внаслідок неотримання висновків такої експертизи;

4.6.7. Внести зміни до типових штатних нормативів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11.01.2014 № 26, передбачивши у них створення та дієве функціонування інфраструктури щодо забезпечення інноваційної діяльності, трансферу технологій та інтелектуальної власності;

4.6.8. Розробити систему атестації наукових підрозділів дослідницьких університетів, до складу яких входять штатні працівники, що утримуються за рахунок базового фінансування та вирішують завдання організаційного та інформаційного забезпечення наукової діяльності університетів;

4.6.9. Провести аналіз результатів наукової діяльності університетів зі статусом "дослідницький" на відповідність критеріям дослідницького університету, скорегувати кількість дослідницьких університетів та запровадити пілотні проекти щодо забезпечення фінансування їх наукової діяльності;

4.6.10. Надати право провідним університетам (насамперед дослідницьким університетам) самостійно проводити на своєму рівні остаточний етап конкурсу прикладних досліджень або розробок з урахуванням погоджених з МОН України тематики та зведеного плану наукових досліджень і розробок на 5 років, а етап конкурсу на рівні МОН України замінити проведенням експертизи проектів;

4.6.12. Визначити більш чіткі критерії віднесення проектів до фундаментальних і прикладних досліджень та привести термін виконання проектів у відповідність до термінів, які визначені в НАН України та відповідають закордонному досвіду: для фундаментальних досліджень – до 5 років, для прикладних досліджень або розробок – 3 роки, при цьому надаючи право вищим навчальним закладам визначати термін виконання фундаментальних досліджень самостійно;

4.7. Доручити Міністерству освіти і науки України та Міністерству фінансів України:

4.7.1. Підготувати бюджетні пропозиції щодо базового фінансування провідних наукових шкіл університетів та вищих навчальних закладів IV рівня акредитації;

4.7.2. При формуванні проекту Державного бюджету України на 2015 рік та наступні роки передбачати цільові видатки для проведення прогнозних та форсайтних досліджень науково-технологічного розвитку;

4.8. Доручити Міністерству аграрної політики і продовольства України та Національній академії аграрних наук України:

4.8.1. Підготувати стратегію розвитку агропромислового сектору економіки на тривалу перспективу, на її основі уточнити пріоритетні напрями наукового та науково-технічного розвитку галузі;

4.8.2. Здійснити заходи щодо посилення координації проведення прикладних наукових досліджень у сфері аграрних наук, організації використання отриманих результатів та формування сучасної інноваційної інфраструктури, у тому числі щодо:

завершення розробки Програми розвитку агропромислового сектору економіки України до 2020 року;

підготовки концепції комплексної програми розвитку сільськогосподарських територій на період до 2025 року (ефективності використання земельних, водних, лісових і рибних ресурсів, які забезпечують охорону оточуючого середовища);

розробки плану заходів із реалізації галузевих програм «Зерно України», «Олійні культури», «Картопля», «Плоди і ягоди», «Овочі», «Цукрові буряки»;

створення національних референс-лабораторій з діагностики та профілактики особливо небезпечних та економічно значимих захворювань тварин;

реалізацію пілотних проектів інноваційно-інвестиційного розвитку аграрної галузі на базі державних підприємств Міністерства аграрної політики та державних підприємств дослідних господарств Національної академії аграрних наук України;

4.8.3. Розробити систему комплексних заходів із забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності, створення ефективної інноваційної інфраструктури, що забезпечує капіталізацію і комерціалізацію бізнес-привабливих науково-технічних та інноваційних розробок з метою здійснення трансферу технологій в аграрному секторі економіки України;

4.8.4. Підготувати пропозиції із вдосконалення нормативно-правової щодо підтримки і розвитку підприємств та організацій інноваційної інфраструктури (інноваційних центрів, центрів трансферу технологій, наукових парків, регіональних інноваційних кластерів, інноваційних бізнес-

інкубаторів тощо), у тому числі з фінансового забезпечення інноваційної діяльності в аграрному секторі;

4.8.5. Підготувати законодавчі пропозиції щодо забезпечення цілісності земельного комплексу Національної академії аграрних наук України;

4.9. Поновити програму, що діяла за підтримки Уряду у 2004-2010 роках, з модернізації парку унікального наукового обладнання і приладів НАН України за рахунок цільових капітальних видатків;

4.10. Доопрацювати схвалену Верховною Радою України на парламентських слуханнях у 2009 році «Стратегію інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» в плані максимального врахування положень і основних цілей та стандартів для країн ЄС, прийнятих в Стратегії «Європа–2020», і внести її у другому півріччі 2014 року до Верховної Ради України;

4.11. Запровадити програми проведення прикладних досліджень, конструкторсько-технологічних та дослідно-конструкторських робіт, трансферу технологій за участю наукових установ та вищих навчальних закладів, представників промисловості на засадах спільного фінансування робіт за рахунок державного бюджету та коштів підприємств;

4.12. Розробити програму розвитку венчурної діяльності в Україні у сфері інновацій та трансферу технологій, що передбачає залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, фінансові, податкові, кредитні механізми підтримки венчурної діяльності та підготувати зміни до законодавства України щодо розвитку венчурної діяльності у науково-технічній сфері;

4.13. Внести зміни в акти, що регламентують діяльність органів Державної казначейської служби України щодо встановлення заборони затримки коштів, які отримують бюджетні наукові установи та вищі навчальні заклади у вигляді грантів та від виконання науково-дослідних робіт з підприємствами.

Встановити на рівні рішення Кабінету Міністрів України строк перерахування вказаних коштів в один день з дня реєстрації фінансових зобов'язань бюджетних установ.

Внести зміни до Адміністративного кодексу України щодо введення адміністративної відповідальності працівників органів Державної казначейської служби України при порушенні термінів перерахування коштів бюджетних установ;

4.14. Внести доповнення до підпункту першому пункту 11 постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 р. № 65, передбачивши здійснення Державною казначейською службою платежів за видатками спеціального фонду державного бюджету наукових установ та вищих навчальних закладів на придбання обладнання, матеріалів, проведення конференцій, відрядження, що отримуються науковими установами та вищими навчальними закладами за договорами з міжнародними та іноземними організаціями, грантами, договорами з організаціями та підприємствами України щодо проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та міжнародного науково-технічного співробітництва;

4.15. Враховуючи суттєву актуалізацію науково-технічної та інноваційної проблематики на регіональному рівні підготувати пропозиції, у тому числі на законодавчому рівні, щодо заходів про часткове фінансування наукових досліджень із коштів місцевих органів влади;

4.16. Вирішити питання щодо надання права розміщення тимчасово вільних власних надходжень наукових установ та вищих навчальних закладів на депозитних рахунках в установах банків;

4.17 Підготувати пропозиції, у тому числі до законів, щодо порядку проведення та залучення наукових установ та організацій, відомих вчених до експертизи та консультування з правових, соціально-економічних, господарських питань за крупними проектами та програмами, що приймаються на державному та регіональному рівнях;

4.18. Підтримати пропозицію НАН України щодо підготовки проекту Закону України «Про Національну академію наук України» та внести його у другому півріччі 2014 року на розгляд Верховної Ради України;

4.19. Доручити Міністерству охорони здоров'я України та Національній академії медичних наук:

4.19.1 Систематизувати законодавче та нормативно-правове забезпечення щодо розвитку медичної науки;

4.19.2 Розробити Доктрину розвитку медичної науки, яка б містила нові засадничі підходи до її формування, і ґрунтувалась на:

суспільних, державних і галузевих потребах та замовленнях на наукові дослідження й розробки для їх подальшого впровадження;

сучасній системі оцінки місії і значення медичної науки для розвитку держави, соціуму та охорони здоров'я;

стратегії і пріоритетних напрямках медичних наукових досліджень;

сучасному баченні ролі і значення Національної академії медичних наук України у розвитку медичної науки;

інтеграції науково-дослідних установ МОЗ України, НАМН України, НАН України та навчальних установ;

розвитку кадрових ресурсів медичної науки;

інтеграції до світового, зокрема європейського наукового простору;

4.19.3. Підготувати концепцію, розробити та подати до Верховної Ради України проект Закону України «Про Національну програму «Здоров'я - нації»;

4.19.4. Посилити координацію Національною академією медичних наук України прикладних наукових досліджень у сфері медицини;

4.19.5. Оптимізувати інфраструктуру галузевої медичної науки шляхом формування раціональної мережі науково-дослідних установ, створення навчально-науково-виробничих комплексів «вищий навчальний заклад – науково-дослідний інститут – обласний департамент охорони здоров'я»;

4.19.6. Опрацювати питання щодо створення Національного інституту здоров'я;

4.20. Доручити Міністерству соціальної політики України підготувати пропозиції щодо:

4.20.1 Підвищення соціального статусу наукових працівників і вчених, їх мотивацію до наукової діяльності;

4.20.2 Уніфікації тарифних сіток для всіх категорій науковців, які працюють в інститутах Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та університетах IV рівня акредитації;

4.20.3. Протягом трьох місяців підготувати комплексну цільову програму «Житло для молодих учених», що спрямована на створення сприятливих умов для роботи молоді в науковій сфері;

4.21. Внести зміни до нормативно-правового забезпечення реалізації проектів і програм міжнародної технічної допомоги, зокрема у частині:

обов'язкового залучення вітчизняних експертів-науковців для участі у групах міжнародних консультантів;

обов'язкової наукової експертизи результатів проектів та програм міжнародної технічної допомоги шляхом проведення поточного та заключного моніторингу з боку НАН України та національних галузевих академій наук України;

4.22. Передбачити спрямування на наукові, науково-технічні установи в системі центральних органів виконавчої влади-бенефіціарів не менш як 33% загального обсягу технічної допомоги з метою забезпечення випереджальних інноваційних темпів галузевого розвитку